

Innst. 73 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:172 S (2010–2011)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Linda C. Hofstad Helleland, Sylvi Graham, Sonja Irene Sjøli og Svein Harberg om en bedre barnehage med mer mangfold og kvalitet

Til Stortinget

Sammendrag

Bakgrunn

Forslagsstillerne er opptatt av at arbeidet med å heve kvaliteten i barnehagene ikke må gå på bekostning av de ansattes tid sammen med barna.

Forslagsstillerne er videre opptatt av å sikre en fortsatt innovativ barnehagesektor og ønsker systemer som legger til rette for en utvikling som sikrer bedre kvalitet for alle barnehagebarn. Forslagsstillerne mener at arbeidet med innholdet i barnehagene har stagnert i prosessen med å oppnå full barnehagedekning.

Et mangfold av barnehager

Forslagsstillerne er opptatt av å bevare mangfoldet i barnehagesektoren fremover ved å sikre god utvikling og forutsigbare rammer for både de private og offentlige barnehagene. For forlagsstillerne er det et viktig hovedprinsipp at kommunale og private barnehager skal behandles likt. Likebehandlingsprinsippet for barnehagene er vedtatt av et samlet storting. Forslagsstillerne er bekymret for de mange uklarhetene forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager har skapt for de private barnehagene. Forslagsstillerne fremhever at barnehagene må sikres

like vilkår. Forskriften må gjennomgås, og de manglene som kommer frem etter hvert som forskriften tas i bruk, må endres.

Barnehage – også for dem med lavest inntekt

Forslagsstillerne mener at maksprisordningen slik den praktiseres i dag, ikke bidrar til sosial utjevning. Alle foreldrene som ønsker og trenger et barnehagetilbud for sine barn, skal gis mulighet til å få det. Inntektsgradert foreldrebetaling bidrar til at familier med lavest inntektsnivå igjen kan nyte godt av et barnehagetilbud til en lavere pris.

Kompetente og kunnskapsrike ansatte

Forslagsstillerne er bekymret for at arbeidet med å bedre pedagogtettheten i barnehagene går for sakte og etterlyser flere tiltak for kompetanseheving i barnehagene.

Forslagsstillerne vil styrke arbeidet med etter- og videreutdanningen av de som arbeider i barnehagene. Forslagsstillerne foreslår at regjeringen skal ta initiativ til en tilsvarende strategi for barnehagesektoren som «Kompetanse for kvalitet – Strategi for videreutdanning av lærere» er for skoleverket.

Forslagsstillerne ønsker å bedre pedagogtettheten i barnehagene gjennom å lage en egen «gjenrekrutteringsstrategi» for førskolelærere i barnehagene. Det arbeider i dag mange førskolelærere utenfor barnehage- og utdanningssektoren. For å bedre den pedagogiske bemanningen er det vesentlig at denne gruppen finner det attraktivt å komme tilbake til barnehagene.

Barnehageportal med kvalitetsinformasjon

Forslagsstillerne mener det bør etableres en nettportal som gir foreldre mulighet til å få grundig og sammenlignbar informasjon om innholdet og kvalite-

ten på tilbudet i de ulike barnehagene. Foreldrene kan, gjennom å benytte seg av en slik portal, velge hvilken barnehage som passer best for deres barn. I utformingen av en slik nettportal er det viktig at dette ikke skaper merarbeid for barnehagene, og at man finner ubyråkratiske og lønnsomme ordninger.

Nasjonale sammenlignbare kvalitetsindikatorer

Regjeringen har tidligere varslet etablering av et nasjonalt system for å følge med på kvaliteten i barnehagesektoren (St.meld. nr. 41 (2008–2009)). Et slikt system er ifølge forslagsstillerne fremdeles ikke på plass. Forslagsstillerne vil ha fortgang i arbeidet med slike kvalitetsindikatorer for å få på plass et nasjonalt sammenlignbart system for å vurdere kvalitet i barnehagene.

Innovasjon i barnehagehverdagen

Forslagsstillerne er opptatt av å stimulere barnehagene til å ta i bruk nye virkemidler for å gi barnehagebarn en bedre hverdag, flere fornøyde foreldre og en enklere hverdag for de ansatte. Innovasjon i barnehagen handler både om nyvinninger i det pedagogiske opplegget og i selve organiseringen av driften. Forslagsstillerne mener at det kun er fantasien som setter begrensninger på å finne smarte løsninger som bedrer kvaliteten og innholdet i barnehagene. For å stimulere barnehagesektoren og andre til mer innovasjon i barnehagene mener forslagsstillerne det bør opprettes en egen innovasjonspris for barnehagesektoren.

Et fleksibelt og tilgjengelig barnehage tilbud

Forslagsstillerne viser til at det i dag er tilnærmet full barnehagedekning etter regjeringens definisjon, hvor barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, er sikret plass. Dette er en utfordring for foreldre med barn født etter 1. september da de risikerer å ikke få barnehageplass når permisjonstiden er over. Forslagsstillerne mener det er viktig å vurdere mer fleksible løsninger for barnehageopptak, uavhengig av når barnet er født på året.

Forslagsstillerne mener barns oppholdstid i barnehagen, og hvordan barnehagene organiserer sine åpningstider, fortsatt må være opp til den enkelte barnehage sammen med foreldrene.

Mer uavhengig forskning

Det er ifølge forslagsstillerne behov for mer uavhengig forskning på effekter av ulike omsorgsformer for de aller minste barna. Formålet må være å avdekke fordeler og ulemper ved opphold i barnehage i forhold til annen omsorg for barn.

Tidlig innsats må styrkes

Forslagsstillerne viser til at siden kommunene fra 1. januar 2011 overtok det totale ansvaret for barnehagesektoren, pålegger en kommunene et særlig stort ansvar for å fange opp barn som trenger ekstra oppfølging, alt fra dårlig språkutvikling til å avdekke omsorgssvikt. Forslagsstillerne understreker behovet for å styrke samarbeidet mellom ulike etater i kommunen. Når det gjelder språkkartlegging, etterlyser forslagsstillerne et nytt og egnet kartleggingsverktøy for å kartlegge barns språkutvikling, som regjeringen tok til orde for i St.meld. nr. 41 (2008–2009) om kvalitet i barnehagen.

Forslagsstillerne mener at selv om organiseringen av den forebyggende innsatsen er et kommunalt ansvar, påligger det staten å legge til rette for at dette følges opp på en god måte.

Forslagsstillerne mener at barnehagens rolle i det forebyggende arbeidet i kommunen med fordel kan styrkes, og ønsker å styrke fagområdet barnehageledelse, både i kommunen og i barnehagene. Forslagsstillerne mener at ledelsesfokuset i førskolelærerutdanningen bør styrkes. Forslagsstillerne ber regjeringen vurdere å opprette en egen mastergrad med fokus på ledelse i barnehagen.

Forslagsstillerne er bekymret for at arbeidet med å styrke kvalitetsarbeidet i barnehagene og de tiltakene som er fremmet i blant annet St.meld. nr. 41 (2008–2009) om kvalitet i barnehagen, går for sakte.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«I

Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer i forskrift om likeverdig behandling ved tildealing av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager for å sikre at likebehandlingsprinsippet følges.

II

Stortinget ber regjeringen sikre at barnefamiliene med dårligst betalingsevne får ordninger med inntektsgradert betaling.

III

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til gjenrekrutteringsstrategi for å få flere førskolelærere som nå arbeider utenfor barnehage- og utdanningssektoren, tilbake i barnehagen.

IV

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en tilsvarende strategi som «Kompetanse for kvalitet» er for skoleverket, for dem som jobber i barnehagesektoren.

V

Stortinget ber regjeringen lage en nettportal for barnehagesektoren hvor informasjon om barneha-

gene og kvaliteten på barnehagene gjøres lett tilgjengelig for foreldrene.

VI

Stortinget ber regjeringen få på plass objektive og sammenlignbare kvalitetsindikatorer for barnehagesektoren for å kunne lage nasjonale systemer for kvalitetsmåling.

VII

Stortinget ber regjeringen opprette en egen innovasjonspris for barnehagene for å stimulere til mer innovasjon og nyskaping i barnehagesektoren.

VIII

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om et mer fleksibelt barnehageopptak uavhengig av når på året barnet er født.

IX

Stortinget ber regjeringen få på plass egnet kartleggingsverktøy for språkkartlegging av barn og sikre at alle fireåringer blir kartlagt ved fireårsalder, enten i barnehagen eller på helsestasjonen.

X

Stortinget ber regjeringen prioritere ledelse som fag i arbeidet med den fremtidige førskolelærerutdanningen og vurdere muligheten for å opprette en egen mastergrad med fokus på ledelse i barnehagen.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Kåre Simensen, Arild Stokkan-Grande og Lene Vågslid, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Gina Knutson Barstad, fra Senterpartiet, Christina Nilsson Ramsøy, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser til Dokument 8:172 S (2010–2011) om en bedre barnehage med mer mangfold og kvalitet.

Komiteen mener på linje med forslagsstillerne at barnehagen utgjør en viktig del av barns oppvekst i Norge. Komiteen mener det er svært viktig med mangfoldige og kvalitativt gode barnehager for alle barn.

Komiteen viser til statsrådens svarbrev av 19. oktober 2011 (vedlegg) hvor det fremkommer at det vil bli lagt frem en stortingsmelding på barneha-

geområdet høsten 2012, og at dette skal være en melding om fremtidens barnehager hvor det blir viktig å finne frem til strategier og tiltak som gjør at barnehagene kan tilby alle barn et rikt, stimulerende og utfordrende læringsmiljø, uansett alder, kjønn, funksjonsnivå, sosial og kulturell bakgrunn. Videre er komiteen kjent med at den kommende stortingsmeldingen også kan bidra til grunnlaget for revidering av barnehageloven etter at Barnehagelovutvalget har levert sin innstilling.

Et mangfold av barnehager

Komiteen mener at høy og likeverdig kvalitet er viktig i alle barnehager i landet.

Komiteen vil vise til forskriften om likeverdig behandling som ble innført i januar 2011 som følge av rammefinansieringen av barnehagesektoren, og er kjent med at forskriften vil bli fulgt opp med et rundskriv med nødvendige oppdateringer og justeringer. Komiteen merker seg at statsråden vil vurdere endringer i forskriften om likeverdig behandling når den har virket en stund, dersom det er tegn til et svekket barnehage tilbud i kommunene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å få på plass full økonomisk likebehandling av barnehager raskere enn regjeringen legger opp til. Det offentlige stiller like krav overfor private og offentlige barnehager, da er det også viktig at de får like vilkår. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til disse partiers alternative budsjett for 2012.

Disse medlemmer mener at overføringen av barnehagene til kommunene fra 1. januar 2011 var en forhastet avgjørelse som kan få alvorlige konsekvenser for utviklingen av barnehage tilbudet i kommunene. Overføringen har ført til unødvendig usikkerhet blant foreldre, ansatte, barnehageeiere og kommunene med tanke på både uklare økonomiske rammer og vilkår for videre drift. Disse medlemmer mener at staten bør sørge for å ha på plass nødvendige forskrifter og rammebetingelser før man overfører viktige velferdsoppgaver til andre forvaltningsnivå for å sikre trygghet for brukerne, i dette tilfelle barna. Disse medlemmer viser videre til at regjeringens forslag til statsbudsjett for 2012 ikke stimulerer til fortsatt barnehageutbygging og likebehandling av barnehagene. Disse medlemmer mener at regjeringens fjerning av investeringstilskuddet til nye barnehager, fjerning av kontantstøtten for toåringer sammen med forslaget om å kun øke prosentsatsen for likebehandling av kommunalt tilskudd til de private barnehagene med 1 prosent, bidrar til å redusere mangfoldet i barnehagesektoren og skaper usikkerhet omkring rammevilkårene for de

private barnehagene. Disse medlemmer ser på denne utviklingen som meget uheldig og frykter at flere barn vil stå uten barnehageplass i 2012. Disse medlemmer viser i den sammenheng til disse partiers alternative budsjett for 2012.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer i forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager, for å sikre at likebehandlingsprinsippet følges.»

Barnehage – også for dem med lavest inntekt

Komiteen mener på lik linje med forslagsstillerne at barnehage skal være for alle uansett betalingsevne. Komiteen er kjent med at kommunene er pålagt å ha moderasjonsordninger som kan tilby barnefamilier med lavest betalingsevne en reduksjon i eller fritak for foreldrebetaling.

Komiteen merker seg at Statistisk Sentralbyrå (SSBs) foreldrebetalingundersøkelse viser at både høy- og lavinntektsfamilier har fått redusert foreldrebetaling etter innføring av maksimalpris, men at reduksjonen har vært minst for lavinntektsfamiliene. Komiteen mener det er viktig at SSB på bakgrunn av Barnetilsynsundersøkelsen 2011 har fått i oppdrag å gjennomføre en beregning av provenyeffekten av endringer i maksimalpris.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at maksimalprisens uheldige virkninger for familiene med lavest inntekt må korrigeres i sterkere grad enn det regjeringen legger opp til, og viser til økte bevilgninger til inntektsgradering av foreldrebetalingen i Høyres alternative budsjett for 2012.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer dermed følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at barnefamilie med dårligst betalingsevne får ordninger med inntektsgradert betaling.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det bør innføres pålegg om inntektsgraderte foreldrebetalingssatser, eller eventuelt friplasser, for å sikre at alle familier har reell mulighet til å velge barnehage som omsorgsform for sine barn. Dette medlem viser i den sammenheng til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2012.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosia-

listisk Venstreparti, vil påpeke at kommunene allerede i dag er pålagt å ha moderasjonsordninger og vil vise til Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 tredje ledd hvor det fremgår at kommunene er pålagt å ha moderasjonsordninger som kan tilby barnefamilien med lavest betalingsevne en reduksjon eller fritak for foreldrebetaling. Videre vil flertallet vise til at 73 pst. av kommunene tilbyr friplass etter særskilt behandling gjennom sosialkontor, barnevernsnemnd eller skolekontor, mens 58 pst. av kommunene tilbyr moderasjonsordninger utenfor barnehagens ordinære betalingssystem i 2011.

Kompetente og kunnskapsrike ansatte

Komiteen mener det er viktig å beholde førskolelærerne i barnehagene, samtidig som det er viktig å rekruttere nye. Komiteen merker seg at NOVA-rapporter fra 2008 og 2009 viser at førskolelærere er mer stabil arbeidskraft enn andre ansatte i barnehagen. Komiteen mener på lik linje med forslagsstillerne at gode barnehager består av flinke og kompetente ansatte, og mener derfor at fokuset må ligge på å beholde viktig kompetanse samtidig som man rekrutterer ny. Komiteen er kjent med at det for tiden arbeides med en stor rekrutteringskampanje som lanseres tidligst våren 2012. Komiteen mener dette er viktig for at flere skal søke førskolelærerutdanningen, samt for å øke statusen for både yrket og barnehagene.

Komiteen viser ellers til statsrådets svarbrev om utarbeidelse av forslag til ny rammeplan for førskolelærerutdanningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener alle barnehager må ha høy kvalitet, og at førskolelærere og annet kvalifisert personale er avgjørende for kvaliteten i barnehagetilbudet. Kvalitet innebærer først og fremst en trygg hverdag med nok antall voksne pr. barn, men også godt pedagogisk innhold og nok pedagoger, dvs. at det er minst en tredjedel som er utdannet førskolelærere blant de ansatte. Disse medlemmer viser til at dette er kravet i dag, men at det er store mangler. Disse medlemmer viser til at nye tall viser at Norge mangler 6 000 pedagoger. Disse medlemmer viser videre til at når regjeringen nå fjerner kontantstøtten for toåringene, vil det bli behov for enda flere førskolelærere. Disse medlemmer viser til at disse partier mener at innsatsen på dette feltet må styrkes utover det regjeringen legger opp til for å rekruttere nok førskolelærere, samt sikre personalet god etter- og videreutdanning og trivsel.

Disse medlemmer viser til rapport om kvalitet i dagtilbudet utført av Høgskolen i Hedmark i 2011, der nesten halvparten av de 3 000 spurte barna

viser tegn til mistrivsel. Disse medlemmer mener det er viktig å prioritere arbeidet med å øke trivselen og styrke kvaliteten i barnehagene gjennom ulike tiltak, blant annet ved å styrke kompetansen til de ansatte i barnehagene og å øke midlene til forskning. Disse medlemmer viser til partienes respektive alternative budsjett for 2012.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til gjenrekrutteringsstrategi for å få flere førskolelærere som nå arbeider utenfor barnehage- og utdanningssektoren, tilbake i barnehagen.»

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en tilsvarende strategi som 'Kompetanse for kvalitet' er for skoleverket, for dem som jobber i barnehagesektoren.»

Barnehageportal med kvalitetsinformasjon

Komiteen mener at det er viktig med god og tilgjengelig informasjon om barnehagene, og viser til at det skal opprettes en nettportal for barnehager, og at utdanningsdirektoratet etter planen vil få i oppgave å starte arbeidet med å legge til rette for en slik portal i 2012.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til at opprettelsen av en slik nettportal ble foreslått i forbindelse med stortingsmeldingen om kvalitet i barnehagen i 2010 og mener derfor at det har tatt for lang tid å starte opp dette arbeidet. Disse medlemmer forventer at regjeringen rapporterer tilbake status for dette arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.

Nasjonale sammenlignbare kvalitetsindikatorer

Komiteen viser til St.meld. nr. 41 (2008–2009) Kvalitet i barnehagen om at det skal utvikles et system for å vurdere kvaliteten i barnehagene. Komiteen merker seg at arbeidet med dette systemet er i gang. Videre merker komiteen seg at det er viktig at barnehagesektorens synes og at behovet for et slikt kvalitetssystem er tatt med i arbeidet.

Komiteen er kjent med at Utdanningsdirektoratet vil overta oppgaver på barnehageområdet i 2012, og at videre utvikling av et slikt kvalitetssystem vil være en av oppgavene som Utdanningsdirektoratet får i 2012.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre forventer at regjeringen rapporterer tilbake status for dette arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.

Innovasjon i barnehagehverdagen

Komiteen deler forslagsstillernes syn om å stimulere barnehagene til å ta i bruk nye virkemidler. Komiteen mener videre at det foregår mye kreativt og innovativt arbeid i barnehagene i dag, og viser til at det for første gang i år skal deles ut en innovasjonspris for universell utforming til nyskapende produkter.

Komiteen deler også forslagsstillernes syn på at IKT-verktøy kan bidra til å forenkle driften, samt bedre informasjonsflyt og dokumentasjon mellom de ansatte og foreldrene, og at IKT-verktøy kan brukes kreativt på en pedagogisk måte. Komiteen vil vise til Senter for IKT i utdanningen, som ble opprettet januar 2010, som blant annet skal vurdere ny teknologi og digitale medier og analysere deres pedagogiske potensial.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre mener at de kreative ideene i barnehagesektoren må stimuleres ytterligere i form av å ha en egen innovasjonspris for barnehagesektoren. Disse medlemmer mener senter for IKT i utdanningen og innovasjonsprisen for universell utforming av nyskapende produkter ikke tar inn over seg alle mulighetene for innovasjon i sektoren og at flere aspekter ved nytenkning bør premieres.

Disse medlemmer fremmer dermed følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette en egen innovasjonspris for barnehagene for å stimulere til mer innovasjon og nyskaping i barnehagesektoren.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener det er viktig å faktisk anerkjenne at det foregår mye god og spennende nyskaping og innovasjon i barnehagene. Videre vil flertallet vise til at som en følge av regjeringens innsats for full barnehagedekning og den store barnehageutbyggingen, har det også vært arkitektonisk nyskaping med gode løsninger og nyskapende bygg.

Flertallet vil vise til eksemplene som omtales i statsrådets svarbrev, og er enig med regjeringen i at det foregår mye godt, kreativt og innovativt arbeid i barnehagesektoren. Eksemplene viser ikke bare at barnehagene er en del av dette arbeidet, men også at de hevder seg på mange ulike arenaer.

Et fleksibelt og tilgjengelig barnehagetilbud

Komiteen vil vise til at dagens ordning med ett opptak i året er en minimumsplikt for kommunene, jf. barnehageloven. Komiteen merker seg at mange kommuner har fulgt opp muligheten med å tilby flere opptak i året.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at forslaget vil kunne dreie seg om milliardbeløp, og ser det derfor som helt naturlig at det behandles i budsjettssammenheng.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser også til Dokument 8:168 S (2010–2011), hvor det foreslås å innføre en ordning med nettopp løpende opptak for å sikre barnehageplass for ettåring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at barn født etter 1. september kan risikere å vente lenge på å få barnehageplass, da retten til plass først trer inn 1. august året etter at barnet fyller ett år. Det er særlig i vekstkommuner denne problematikken er størst, da tilfanget av barn er stor og det ikke i utgangspunktet er ledig kapasitet i barnehagene i kommunen. Disse medlemmer viser videre til regjeringens endringer i kontantstøtteordningen og at regjeringen vil fjerne kontantstøtten for toåringer. Alle disse barna har rett til barnehageplass og kommunene er ansvarlig for å oppfylle denne retten. Disse medlemmer viser videre til at det er uenighet om hvor stort det antatte behovet for nye barnehageplasser blir som følge av denne endringen. For å sikre at flest mulig barn får barnehageplass når de trenger det, fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om et mer fleksibelt barnehageopptak uavhengig av når på året barnet er født.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil understreke at det må legges til rette for at alle får barnehageplass når de trenger det. Det er ikke full dekning før også de som er født etter 1. september får plass. Disse medlemmer mener det er nødvendig med flere opptak i året enn ett. Målet må være at opptaket er mest mulig løpende og at rett til plass gjelder for alle.

Mer uavhengig forskning

Komiteen deler forslagsstillernes tilfredshet med at forskningsinnsatsen på barnehagefeltet trappes opp. Komiteen viser ellers til statsrådets svarbrev og omtale av forskningsprogrammene PRAKUT og Utdanning2020.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosia-

listisk Venstreparti, vil vise til at forskningsinnsatsen på barnehageområdet er styrket, og at målet om styrking av forskningen i og om barnehager følges opp i regjeringens budsjettforslag for 2012.

Flertallet vil påpeke at de fleste prosjektene fra 2010 er inne i sin avsluttende fase, og at endelig resultat fra de fleste prosjektene vil bli presentert i en samlet rapport i 2012. Videre vil flertallet vise til at noen av resultatene ble presentert på konferansen Forskning og utdanning i 2010 – hva vet vi om god praksis i barnehage og grunnopplæring, Oslo 2012. Fremdriftsrapportene fra barnehageprosjektene tyder på at disse vil medvirke med betydelig ny kunnskap på sentrale områder på feltet. Flertallet vil vise til at dette gjelder prosjekter som tar opp spørsmål knyttet til språk, medvirkning fra små barn i lek og læring i barnehagen. Flere prosjekt omhandler tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne og tema som inkludering og mangfold. Flertallet vil påpeke at i tillegg til ny kunnskap på viktige områder er det forventet at barnehageprosjektene vil gi betydelig kompetanseheving innenfor forskning ved institusjoner som driver førskolelærerutdanning, i tråd med et av hovedmålene for PraksisFOU.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener forskningsinnsatsen på barnehagefeltet må styrkes ytterligere og viser til disse partiers alternative budsjett for 2012.

Tidlig innsats må styrkes

Komiteen deler forslagsstillernes syn om viktigheten av tidlig innsats, og at innsatsen må rettes inn tidlig der det er behov for det. Komiteen mener på lik linje med både forslagsstillerne og statsråden at tverrfaglig innsats og kompetanse hos alle som arbeider med barn er avgjørende for å avdekke behov for hjelp og støtte hos barn med ulike utfordringer. Komiteen viser til at det nå legges til rette for at barnehagene skal tilby alle barn språkkartlegging ved treårsalderen og at helsestasjonene kartlegger barns språk ved fireårskontrollen. Videre viser komiteen til at Språkløftet har vist at det forutsetter at kommunen gjør en aktiv innsats overfor foreldre for å nå alle barn, enten gjennom barnehagen eller ved helsestasjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg forslaget fra regjeringen om frivillig språkkartlegging for 3-åringer i barnehagen. Tilbud om språkkartlegging forutsetter at barnehagen har tilgang på den kompetanse som kreves for å gjennomføre tiltaket.

Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til at flere av høringsinstansene har pekt på at kompetanse raskt kan bli en betydelig knapphetsfak-

tor om de fleste barna, etter foreldrenes samtykke, vil ta imot tilbudet om språkkartlegging.

Disse medlemmer viser til at ikke alle barn går i barnehagen, og mener at også disse barna må inkluderes i tilbudet om språkkartlegging. Disse medlemmer vil også påpeke at et frivillig tilbud kan bety at barn som trenger språkmessig oppfølging, ikke blir oppdaget og får den hjelpen de burde hatt som forberedelse til skolestart.

Disse medlemmer er av den oppfatning at systematisk språkkartlegging før skolestart er en viktig forutsetning for at alle barn skal stille best mulig forberedt i første klasse. Disse medlemmer mener derfor språkkartlegging må være obligatorisk og viser til tidligere forslag fra disse partier om at slik kartlegging bør bli en del av 4-årskontrollen på helsestasjonen.

Disse medlemmer mener imidlertid at der forholdene ligger til rette for det, kan språkkartlegging også skje i barnehagen. Disse medlemmer vil da påpeke at barn som ikke går i barnehage, må fanges opp av helsestasjonen.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at språkkartleggingen utføres av kvalifisert personell og følges opp med tiltak overfor barn som trenger det. Den raske barnehageutbyggingen de senere årene har medført betydelig knapphet på førskolelærere, og det er derfor ingen selvfølge at barnehagene alle steder har den nødvendige kompetanse til å forestå og følge opp språkkartleggingen av barnehagebarn i førskolealder. Disse medlemmer mener PP-tjenesten må ha en viktig rolle for å kvalitetssikre all språkkartlegging og etterfølgende tiltak.

Disse medlemmer ønsker å ta et sterkere grep enn regjeringen for å kartlegge og følge opp barn som kan stå i fare for skjevutvikling. En rapport fra Folkehelseinstituttet i 2011 om barnepass viser at 41 pst. av de 12 000 femåringene i undersøkelsen krysset av for ulike problemer som utviklingsproblemer, språkvansker, motoriske vansker m.m. Disse medlemmer mener derfor det er viktig å sikre at alle barn blir kartlagt og at det er barnehagene og helsestasjonen som sammen må ta dette ansvaret. Disse medlemmer mener videre at resultatet av en slik kartlegging må følges opp med tiltak tilpasset det enkelte barn, slik at barnet blir stimulert til god utvikling. En forutsetning for dette er at det er tilstrekkelig og kompetent personell i barnehagene og på helsestasjonene til å følge opp disse barna.

På bakgrunn av dette fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lovfeste obligatorisk språkkartlegging for alle barn etter fylte tre år, i bar-

nehagen eller på helsestasjonen, i den hensikt å avdekke eventuelle behov for hjelpetiltak for at barnet skal være best mulig forberedt ved skolestart.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti har advart mot språkkartlegging i barnehagen, og Kristelig Folkeparti har vektlagt betydningen av det kommunale ansvaret her, slik at alle barn følges opp, uavhengig av barnehagedeltakelse. Dette medlem ønsker ikke for mye kartlegging og dokumentasjon, arbeid som vil fjerne pedagogene fra direkte arbeid med barna. Dette medlem viser til at erfaringer fra Danmark viser at det brukes unødvendig mye tid på å kartlegge barn som overhodet ikke trenger noen spesiell oppfølging, i stedet for å følge opp de barna som trenger det.

Dette medlem frykter at forslag om ytterligere kartlegging leder barnehagen i skolefaglig retning, i stedet for å styrke barnehagen som arena for læring gjennom lek.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil vise til St.meld. nr. 23 (2007–2008) hvor kommunenes ansvar ble understreket, og behovet for etablering av en helhetlig tiltakskjede. Videre vil flertallet vise til at helsestasjonen kan fange opp barn som ikke går i barnehage ved fireårskontrollen, og at det er viktig at kommunene har systemer som sikrer at man når alle barn, enten gjennom barnehagen eller helsestasjonen.

Flertallet mener at det viktigste ved kartleggingen er å finne ut hvordan barnehagen best kan tilby støtte og språkstimulering for barn både gjennom tilrettelegging for den enkelte og gjennom tilrettelegging av et godt språkmiljø. Flertallet vil vise til Ekspertutvalget, som nå vurderer språkkartleggingsverktøyene som brukes til kartlegging av barns språk i barnehagene i dag og som vurderer hvordan verktøyene kan fungere for majoritetspråklige og minoritetspråklige barn, og barn med nedsatt funksjonsevne.

Ledelse i barnehagen

Komiteen er enig med forslagsstillerne i at ledelse som fag i arbeidet med den fremtidige førskolelærerutdanningen er svært viktig, og viser videre til statsrådets svarbrev hvor det fremkommer at ledelse er et eget kunnskapsområde lagt til tredje studieår i forslag til ny rammeplan for førskolelærerutdanningen, som vil bli sendt ut på høring i november.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer i forskrift om likeverdig behandling ved tilde-
ling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barne-
hager, for å sikre at likebehandlingsprinsippet følges.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til
gjenrekrutteringsstrategi for å få flere førskolelærere
som nå arbeider utenfor barnehage- og utdannings-
sektoren, tilbake i barnehagen.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en tilsva-
rende strategi som «Kompetanse for kvalitet» er for
skoleverket, for dem som jobber i barnehagesekto-
ren.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om
et mer fleksibelt barnehageopptak uavhengig av når
på året barnet er født.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen opprette en egen inno-
vasjonspris for barnehagene for å stimulere til mer
innovasjon og nyskaping i barnehagesektoren.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen lovfeste obligatorisk
språkkartlegging for alle barn etter fylte tre år, i bar-
nehagen eller på helsestasjonen, i den hensikt å
avdekke eventuelle behov for hjelpetiltak for at bar-
net skal være best mulig forberedt ved skolestart.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sikre at barnefamiliene
med dårligst betalingsevne får ordninger med inn-
tektsgradert betaling.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens med-
lemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti
og Senterpartiet.

Komiteen viser til representantforslaget og til
sine merknader og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:172 S (2010–2011) – representant-
forslag fra stortingsrepresentantene Linda C. Hofstad
Helleland, Sylvi Graham, Sonja Irene Sjøli og Svein
Harberg om en bedre barnehage med mer mangfold
og kvalitet – vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 24. november 2011

Gunn Karin Gjøl

leder

Lene Vågslid

ordfører

Vedlegg**Brev fra Kunnskapsdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen, datert 19. oktober 2011****Representantforslag om å bedre barnehage med mer mangfold og kvalitet – Dokument 8:172 S (2010–2011)**

Jeg viser til dokument 8-forslag av 17. juni d.å. fra stortingsrepresentantene Linda C. Hofstad Helleland, Sylvi Graham, Sonja Irene Sjøli og Svein Harberg om en bedre barnehage med mer mangfold og kvalitet.

For foreldre og barn kan en god barnehageplass utgjøre hele forskjellen i hverdagen. Full barnehagedekning, lav pris og høy kvalitet på barnehagetilbudet har derfor vært et av regjeringens aller viktigste satsingsområder. Regjeringen retter nå oppmerksomheten mot å heve kvaliteten på barnehagetilbudet. Alle barn – uansett alder, bakgrunn og bosted skal få mulighet til å gå i en god, trygg og utviklende barnehage. Det skal legges frem en ny stortingsmelding på barnehageområdet høsten 2012. Dette skal være en melding om framtidens barnehage. I denne meldingen blir det viktig å finne fram til strategier og tiltak som gjør at barnehagen kan tilby alle barn et rikt, stimulerende og utfordrende læringsmiljø, uansett alder, kjønn, funksjonsnivå, sosial og kulturell bakgrunn. De konklusjonene som fattes, og grunnlaget som legges i denne meldingen, vil være viktig for utvikling av bl.a. en ny kompetansestrategi for alle ansatte i barnehagen og en fremtidig revidering av rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Meldingen kan også bidra til grunnlaget for revidering av barnehageloven etter at Barnehagelovutvalget har levert sin innstilling. I meldingen vil jeg legge fram et kunnskapsgrunnlag med ny forskning og undersøkelser på barnehagefeltet.

Representantene etterlyser mer uavhengig forskning på effekter av ulike omsorgsformer for de aller minste barna for å avdekke fordeler og ulemper ved opphold i barnehage i forhold til annen omsorg for barna. Jeg mener at barnehagen har kommet for å bli. Det er et universelt, offentlig velferdsgode på lik linje med andre viktige velferdsgoder som skole og eldreomsorg. Forskningsinnsatsen på barnehagefeltet har økt de siste årene. Vi retter nå innsatsen inn på å få enda bedre kunnskap om førskolebarn og barnehagen. Vi har etablert forskningsprogrammene PRAKUT og Utdanning2020 som vil gi kunnskap for politikkutforming, praksis og førskoleutdanningen. Det lyses ut 140 mill. kr til ulike forskningsprosjekter – om forskning om barnehagen som lærings-, omsorgs- og oppvekstarena for små barn. Norges forskningsråd har fått i oppdrag å lyse ut et nytt stort

femårig forskningsprosjekt om hva slags barnehager som er bra for trivselen og utviklingen til barn, og hvor gode barnehagene er i Norge. Her vil de se på bl.a. tilbudet til de yngste barna. Dette prosjektet vil gi oss mye kunnskap om kvaliteten på barnehagene. SSB har i barnetilsynsundersøkelsen sett på ulike tilsynsordninger for barn. Mor-Barn-studien gir oss kunnskap om barnehagens betydning for språkutvikling og sosial kompetanse, og resultatene viser at de språklige ferdighetene eller den psykiske funksjonen hos barn ikke varierer med hva slags passordning de har vært i, hvor gamle barna var da de startet i barnehagen eller i annen barnepass utenfor hjemmet. Forskning tar tid, men vi er i gang, og om noen år vil vi få ny og økt kunnskap om barna i barnehagen. Dette vil gi oss et bedre kunnskapsgrunnlag for en videre utvikling av barnehagetilbudet og vil gjøre barnehagen til et enda bedre sted å være.

I

Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer i forskrift om likeverdig behandling ved tildeeling av offentlig tilskudd til ikke-kommunale barnehager for å sikre at likebehandlingsprinsippet følges.

Regjeringen vil sikre høy og likeverdig kvalitet i alle landets barnehager, og er opptatt av å sikre private barnehager gode og stabile rammevilkår, som vil bidra til å utjevne forskjeller i lønns- og arbeidsvilkår mellom kommunale og private barnehager. Regjeringen varslet i 2009 at den i løpet av en periode på inntil fem år tar sikte på å trappe opp tilskuddet til private barnehager til full økonomisk likeverdig behandling. I 2010 økte tilskuddet til de private barnehagene fra 85 pst. til 88 pst. av det de kommunale barnehagene i gjennomsnitt mottar fra det offentlige. Tilskuddet økte til 91 pst. i 2011. I statsbudsjettet for 2012 foreslår regjeringen å bevilge 28,5 mill. kroner til ytterligere opptrapping av tilskuddet til private barnehager fra 1. august 2012. Dette legger til rette for å øke minimumsnivået for tilskudd til private barnehager fra 91 til 92 pst. av det kommunale barnehager mottar i offentlig tilskudd.

Forskriften om likeverdig behandling ble innført i januar 2011 som følge av innføringen av rammefinansiering av barnehagesektoren. Jeg følger med på hvordan kommunene praktiserer forskriften om likeverdig behandling, blant annet gjennom fylkesmenene, knyttet til utmåling av tilskudd til ikke-kommunale barnehager. Jeg vil i nær framtid gi ut et rund-

skriv med nødvendige oppdateringer og justeringer. I dette rundskrivet vil jeg blant annet klargjøre krav til dokumentasjon ved utmåling av kommunalt tilskudd til ikke-kommunale barnehager. Jeg vil, når forskriften har virket en stund, vurdere behovet for endringer i forskrift om likeverdig behandling dersom det er tegn til et svekket barnehagetilbud i kommunene.

II

Stortinget ber regjeringen sikre at barnefamilie med dårligst betalingsevne får ordninger med inntektsgradert betaling.

Jeg er opptatt av lik tilgang til barnehager uavhengig av betalingsevne. Kommunene er allerede i dag pålagt å ha moderasjonsordninger som kan tilby barnefamilier med lavest betalingsevne en reduksjon i eller fritak for foreldrebetaling. Dette går fram av forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 tredje ledd. Det er opp til den enkelte kommunen å finne gode løsninger for hvordan de oppfyller denne plikten. Eksempler på hvordan kommuner har fulgt opp plikten er inntektsgradert betaling og friplass i barnehage.

SSBs foreldrebetalingundersøkelse for 2011 viser at 21 pst. av kommunene har inntektsgraderte satser i foreldrebetalingen. Det er særlig de større kommunene som tilbyr inntektsgraderte satser. Nesten halvparten av alle barn i kommunale barnehager hører til en kommune som tilbyr inntektsgradering. Blant de private barnehagene er det 24 pst. som rapporterer at de benytter inntektsgraderte satser. Det er stor variasjon i hvordan inntektsgraderingen er utformet, både når det gjelder hvilken inntekt det refererer til, hvor høy inntekt man kan ha og størrelsen på reduksjonen. Enkelte kommuner tilbyr friplasser eller andre rabattordninger utenfor det ordinære systemet for betaling til barnehagen. Foreldrebetalingundersøkelsen viser at 73 pst. av kommunene tilbyr friplass etter særskilt behandling gjennom sosialkontor, barnevernsnemnd eller skolekontor, mens 58 pst. av kommunene tilbyr moderasjonsordninger utenfor barnehagens ordinære betalingssystem i 2011. Fire kommuner har gratis barnehagetilbud.

SSBs foreldrebetalingundersøkelse viser også at både høy- og lavinntektsfamilier har fått redusert foreldrebetaling etter innføring av maksimalpris, men reduksjonen har vært minst for lavinntektsfamiliene. På bakgrunn av tall fra Barnetilsynsundersøkelsen 2010 har SSB fått i oppdrag av departementet å gjennomføre en beregning av bl.a. provenyeffekten av endringer i maksimalpris og innføring av inntektsgraderte satser. Dette vil kunne gi et bedre grunnlag for å vurdere spørsmålet om innføring av inntektsgraderte foreldrebetalingssatser for å sikre at barnefamilie med dårligst betalingsevne får ordninger med inntektsgradert betaling.

III

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til gjenrekrutteringsstrategi for å få flere av førskolelærerne som nå arbeider utenfor barnehage- og utdanningssektoren tilbake i barnehage.

Det er viktig å rekruttere og beholde så mange som mulig av førskolelærerne i barnehagene. Det er også ønskelig å få flere av førskolelærerne, men som ikke jobber i sektoren, tilbake til barnehagene.

To NOVA-rapporter fra 2008 og 2009 viser at førskolelærere er mer stabil arbeidskraft enn andre ansatte i barnehagen¹. Av førskolelærere som jobbet i barnehage i 2003 hadde 16 pst. av disse forlatt barnehagen som arbeidsplass i 2007. Sammenligner vi med andre ansattegrupper i barnehagen hadde hele 37 pst. av de som jobbet i barnehage i 2003 forlatt jobben i 2007.

Det er gledelig at førskolelærerne utgjør et forholdsvis stabilt innslag i barnehagenes bemanning. I 2005 jobbet, for første gang, over halvparten av alle i yrkesaktiv alder med førskolelærerutdanning, i barnehage. Det er samtidig stadig færre førskolelærere som jobber i grunnskolen. I 2000 jobbet 25,6 pst. av førskolelærere i yrkesaktiv alder i grunnskolen, og i 2007 hadde denne prosentandelen sunket til 17 pst.

Fra 2000-2007 har barnehagene opplevd et tilslag på 8 713 flere førskolelærere som jobber i barnehage. Av de 8 431 i yrkesaktiv alder med førskolelærerutdanning som *ikke* jobbet i barnehage i 2007, jobbet flesteparten av disse hovedsakelig med å levere tjenester til helse- og sosialsektoren (35 pst.), undervisning (26,5 pst.) og offentlig administrasjon (14 pst.). 14 pst. av førskolelærerne som ikke jobber i barnehagen jobber innenfor førskole- og grunnskoleundervisning og av disse jobber 4,4 pst. med spesialskoleundervisning og 6,5 pst. med PP-tjenester, dvs. med andre viktige velferdsoppgaver, som også er direkte relevant for barn.

Jeg tror derfor det er viktig at hovedfokus bør være på å rekruttere *nye* studenter til utdanningen og jobbe for å *beholde* de ansatte som allerede er ansatt i barnehagene. Jeg jobber for tiden med en stor rekrutteringskampanje, som lanseres tidlig våren 2012. Vi håper at kampanjen vil bidra til å få flere til å søke førskolelærerutdanningen og å øke statusen for barnehagen.

På bakgrunn av en evaluering gjennomført av NOKUT og endringene i barnehagesektoren de siste årene, har departementet satt ned et utvalg som skal utarbeide et forslag til ny rammeplan for førskolelærerutdanning som skal gjelde fra høsten 2012. Den nye førskolelærerutdanningen skal være en integrert,

¹ L. Gulbrandsen: Hva med de andre? Barnehageansatte som ikke er førskolelærere, NOVA (1/08) og L. Gulbrandsen: Førskolelærere og barnehageansatte, NOVA (4/09)

profesjonsrettet og forskningsbasert utdanning som er attraktiv, innovativ og krevende og som har høy kvalitet. Jeg tror at den nye utdanningen sammen med rekrutteringskampanjen vil bidra til økt rekruttering til utdanningen, bedre førskolelærere og økt kvalitet i barnehagene. Jeg vil oppnevne en egen følgegruppe som skal følge institusjonenes arbeid med implementering av den nye utdanningen og oppfølging av NOKUTs evaluering.

Rammeplanutvalget vil i løpet av kort tid levere sitt forslag til ny rammeplan for førskolelærerutdanningen.

IV

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til en tilsvarende strategi som «Kompetanse for kvalitet» er for skoleverket, for dem som jobber i barnehagesektoren.

Manglende kompetanse vil kunne gi ulik og varierende kvalitet i barnehage tilbudet. Regjeringen fortsetter innsatsen for økt kompetanse i barnehagene. I perioden 2005–2011 har bevilgningene til tiltak for kvalitet blitt doblet. Det er innført flere kompetanse- og videreutdanningstilbud innenfor barnehagefeltet. Dette inkluderer opprettelse av flere studieplasser, videreutdanning i pedagogisk utviklingsarbeid for førskolelærere, lederutdanning for styrere, arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning rettet mot assistenter og veiledning av nyutdannede førskolelærere. Departementet jobber også med egne tiltak mot regionene som har stor mangel på førskolelærere. Disse tilbudene er imidlertid ikke samlet i et eget strategidokument. I strategien *Kompetanse for kvalitet* samarbeider Kunnskapsdepartementet med KS, lærerorganisasjonene og Universitets- og høyskolerådet. Dette samarbeidet bidrar også til å styrke innsatsen på kompetanseheving for ansatte i barnehagen.

Både *Strategi for kompetanseutvikling i barnehagesektoren* og *Strategi for rekruttering av førskolelærere i barnehagen* er inne i sitt siste år. For å følge opp, forsterke og koordinere det videre arbeidet med kompetanseutvikling i barnehagene har Kunnskapsdepartementet satt i gang prosjektet *Kompetanse 2020* for å utarbeide en helhetlig satsing på kompetanse for alle ansatte i barnehagen. Et av elementene i denne satsingen er en rekrutteringskampanje som skal gå over minst tre år, for å motivere flere til å ta førskolelærerutdanningen samt heve statusen for barnehagen.

V og VI

Stortinget ber regjeringen lage en nettportal for barnehagesektoren hvor informasjon om barnehagene og kvaliteten på barnehagene gjøres lett tilgjengelig for foreldre.

Stortinget ber regjeringen få på plass objektive og sammenlignbare kvalitetsindikatorer for barnehagesektoren for å kunne lage nasjonale systemer for kvalitetsmåling.

Dagens statistikk og ulike undersøkelser om barnehagesektoren gir et visst grunnlag for å vurdere kvaliteten i barnehagene, men det finnes ingen helhetlig og systematisk sammenstilling av disse som gir en god oversikt over hvordan regelverket om barnehagens innhold og kvalitet følges opp. Det ble derfor forslått i St.meld. nr. 41 (2008-2009) *Kvalitet i barnehagen* at det skal utvikles et system for å vurdere kvaliteten i barnehagene. Kunnskapsdepartementet har startet arbeidet med dette, der videreutvikling og utvikling av nye kvalitetsindikatorer vil være sentral. I arbeidet har det vært viktig å få barnehagesektorens syn på og behov for et slikt kvalitetsvurderingssystem. Departementet arrangerte derfor et fagseminar sommeren 2011 med representanter fra fylkesmenn, kommuner, Statistisk sentralbyrå og forskningsmiljøet. Utdanningsdirektoratet vil overta oppgaver på barnehageområdet fra 2012, og videre utvikling av et slikt kvalitetsvurderingssystem vil være en av de oppgavene som Utdanningsdirektoratet får i 2012.

Kunnskapsdepartementet vil at det skal opprettes en nettportal om og for barnehager. Utdanningsdirektoratet vil etter planen få i oppgave i 2012 å starte arbeidet med å legge til rette for etablering av en slik portal. På den måten kan de se ulike tiltak i sammenheng. Informasjonen må være lett tilgjengelig for foreldre.

VII

Stortinget ber regjeringen opprette en egen innovasjonspris for barnehagene for å stimulere til mer innovasjon og nyskaping i barnehagesektoren

Det foregår mye nyskaping og innovasjon i barnehagene. Med den store barnehageutbyggingen har det også vært arkitektonisk nyskaping med gode løsninger og nyskapende bygg. Jeg kan for eksempel nevne Fagerborg menighetsbarnehage hvor både barn og ansatte er godt ivaretatt. Dette har bidratt til å gi en bedre barnehagehverdag for både barn og voksne. Slike nye bygg, men ikke minst også ombygging av eksisterende bygninger har gitt muligheter for mer fleksible måter å organisere barnehagehverdagen på og bedre tilrettelegging for både store og små.

For første gang skal det i år deles ut en innovasjonspris for universell utforming til nyskapende produkter, tjenester og omgivelser som er universelt utformet. Prisen er den første i sitt slag i Norden. Det er Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet som deler ut prisen, mens Norsk Designråd styrer

Språkløftet har vist at det forutsetter at kommunen gjør en aktiv innsats overfor foreldre.

X

Stortinget ber regjeringen prioritere ledelse i fag i arbeidet med den fremtidige førskolelærerutdanningen og vurdere muligheten for å opprette en egen mastergrad med fokus på ledelse i barnehagen.

I forslag til ny rammeplan for førskolelærerutdanning som vil bli lagt ut på høring i november

2011, er ledelse et eget kunnskapsområde lagt til tredje studieår i førskolelærerutdanningen. I St. meld. nr. 41 *Kvalitet i barnehagen* ble det foreslått et videreutdanningstilbud i ledelse for styrere for å sikre og videreutvikle kvaliteten i barnehagen. Lederutdanning for styrere ble igangsatt våren 2011 med 300 studieplasser og satsingen videreføres i 2012. Studietilbudet gir 30 studiepoeng som skal kunne inngå i en masterutdanning.

